

Bijlage 3. Programma en verslag Inspiratiesessies

Programma inspiratiesessies

Inspiratiesessie 1: dinsdag 28 mei 10:00 - 11:30 | Expert: Berend Rubingh

Inspiratiesessie 2: dinsdag 28 mei 13:00 – 14:30 | Expert: Vincent Luijendijk

Inspiratiesessie 3: woensdag 29 mei 09:30 – 11:00 | Expert: Aleid Brouwer

Inspiratiesessie 4: donderdag 30 mei 08:30 – 10:00 | Expert: Hans Zwerver

Inspiratiesessie 5: dinsdag 4 juni 15:00 – 16:30 | Expert: Remo Mombarg

Inspiratiesessie 6: vrijdag 7 juni 11:00 – 12:30 | Expert: Maarten Bottenburg

28 mei 10:00-11:30 | Expert: Berend Rubingh

Berend is werkzaam als Senior management consultant bij Back2Basics. Hier heeft Berend de afgelopen 30 jaar verschillende organisaties mogen ondersteunen en adviseren. Naast zijn baan bij Back2Basics is Berend ook docent op de Rijksuniversiteit in Groningen.

Deze inspiratiesessie zal onder leiding staan van Anne Prins (SportDrenthe) en Berend Rubingh. Tijdens de kansensessie zal ingespeeld worden op het volgende thema: *‘Hoe werk je in deze veranderende samenleving aan een vitale en sociaal veilige sportvereniging?’*.

---

28 mei 13:00 – 14:30 | Expert: Vincent Luijendijk

Vincent is onder andere oprichter van Horizons, netwerk voor duurzame vernieuwing. Vincent helpt steden en organisaties bij het ontwikkelen van toekomstgerichte duurzame strategieën, met als doel de wereld een stuk mooier te maken. Hiernaast zit Vincent in de innovatieraad van de KNVB, in het algemeen bestuur van de Fietsersbond en is hij initiatiefnemer van Stichting Sporthelden op School.

Deze inspiratiesessie zal onder leiding staan van Alida Pasveer (SportDrenthe) en Vincent Luijendijk. Tijdens de kansensessie zal ingespeeld worden op het volgende thema: *‘Wat is het effect van bewegen in de buitenruimte op meer gezonde jaren? Hoe kunnen we daar de komende jaren op inzetten?’*.

---

29 mei 09:30-11:00 | Expert: Aleid Brouwer

Binnen CMO STAMM werkt Aleid vooral binnen het team Brede Welvaart en aan de inhoudelijke kanten van Sociaal Planbureau Groningen en Trendbureau Drenthe. Hiernaast is Aleid één dag per week te vinden bij de Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen aan de Rijksuniversiteit van Groningen. Als onderzoeker en bijzonder hoogleraar wil Aleid bijdragen aan het vergroten van kennis over brede welvaart en kansen(on)gelijkheid.

Deze inspiratiesessie zal onder leiding staan van Rick Horst (SportDrenthe) en Aleid Brouwer. Tijdens de kansensessie zal ingespeeld worden op het volgende thema: *‘Samen kunnen we de sociaaleconomische verschillen in Drenthe verkleinen! Maar hoe kan de kracht van sport en bewegen hier een bijdrage aan leveren?’*.

---

30 mei 08:30-10:00 | Expert: Hans Zwerver

Hans Zwerver is sportarts bij het Ziekenhuis Gelderse Vallei en bijzonder hoogleraar Sport- en Bewegeneeskunde aan het centrum voor Bewegingswetenschappen (UMCG). Hiernaast is hij voorzitter van het Nationaal Centrum ‘Exercise is Medicine’. Als sportarts vindt Hans het leuk om mensen, van patiënt met een chronische aandoening tot topsporter, actief te houden.

Deze inspiratiesessie zal onder leiding staan van Marrijtje Molenhuis (SportDrenthe) en Hans Zwerver. Tijdens de kansensessie zal ingespeeld worden op het volgende thema: *‘Samen kunnen we de beweegreis voor de 35% van de mensen die wel willen bewegen maar niet gaan verbeteren! Maar hoe slaan we de brug van zorg naar sport en bewegen?’*.

---

4 juni 15:00-16:30 | Expert: Remo Mombarg

Remo Mombarg is lector Bewegingsonderwijs en Jeugdsport aan de het Instituut voor Sportstudies aan de Hanzehogeschool, lectoraat sportwetenschappen. Hiernaast is hij aangesteld bij de Rijksuniversiteit Groningen, afdeling Orthopedagogiek.

Deze inspiratiesessie zal onder leiding staan van Rien Jansen (SportDrenthe) en Remo Mombarg. Tijdens de kansensessie zal ingespeeld worden op het volgende thema: *‘Samen kunnen we de beweegarmoede verkleinen. Hoe kan een thema als Vaardig in bewegen hieraan bijdragen?’*.

---

7 juni 11:00-12:30 | Expert: Maarten van Bottenburg

Maarten van Bottenburg is hoogleraar aan het Departement Bestuurs- en Organiseringswetenschap (USBO) van de Universiteit Utrecht. Hij was één van de oprichters van het Mulier Instituut, waarvan hij tussen 2002 en 2007 directeur was. In zijn onderzoek richt Maarten zich op publieke vraagstukken die zich in en via de sport voordoen.

Deze inspiratiesessie zal onder leiding staan van Hans Slender (SportDrenthe) en Maarten van Bottenburg. Tijdens de kansensessie zal ingespeeld worden op het volgende thema: *‘Topsport en sportevenementen zijn van grote maatschappelijke waarde voor Nederland. We genieten ervan, we laten ons erdoor inspireren, het zorgt voor innovatie, profilering en leiderschapsontwikkeling’*.

Integrale opnames:

[Kansensessie Berend_Anne-20240528_100612-Opname van vergadering.mp4](#)

[Kansensessie Vincent_Alida-20240528_130833-Opname van vergadering.mp4](#)

[Kansensessie Aleid Rick](#)

[Kansensessie Hans_Z_Marrijtje-20240530_084015-Opname van vergadering.mp4](#)

[Kansensessie Remo_Rien-20240604_150632-Opname van vergadering.mp4](#)

[Kansensessie Maarten Hans](#)

Statements:

Inspiratiesessie 1: Vitale sociaal veilige clubs

‘Geef de clubs terug aan de clubs. Niet omdat alles vroeger beter was, maar omdat er clubs zijn, die zelf prima in staat zijn de ontwikkeling te kiezen die bij de clubcultuur past. Ondersteun ipv voorschrijven’

Inspiratiesessie 2: Ruimte voor Sport en bewegen

‘Geef de wijk terug aan de inwoners, geef inwoners de ruimte om hun eigen omgeving in te richten. Met als perspectief het beeld dat Drenthe hét Scandinavië van Nederland zou kunnen zijn’.

Inspiratiesessie 3: Verkleinen van sociaaleconomische verschillen

‘Ook sport- en beweegdeelname is een weergave van sociaaleconomische verschillen; je zou echt altijd de niet-actieve groep inwoners in beeld moeten hebben bij elke gesubsidieerde activiteit. Maar Sport geeft kansen qua weerbaarheid, meedoen en bij bewegen helpt voor gezondheid en zelfvertrouwen.’

Inspiratiesessie 4: De beweegreis; de verbinding van bewegen en zorg

‘De werelden van zorg en van bewegen zijn nauwelijks verbonden, terwijl het om dezelfde mensen en dezelfde doelen gaat. De grootste winst qua deelname en gezondheid is te maken door deze verbinding’

Inspiratiesessie 5: Het ontwikkelen sport- en beweegkapitaal

‘De kern van bewegen in de eerste 12 of beter 18 jaar is de beste combinatie te maken van plezier en vaardigheden. Zoek wat bij kinderen past, biedt aan op maat, en laat zelf stap voor stap ontwikkelen. Mensen, ook jeugd wordt kritischer. Luister, ook bij pubermeiden naar henzelf.

Inspiratiesessie 6: De waarde van topsport en topsportevenementen.

‘Sport heeft kracht, maar die kracht wordt alleen impact, wanneer het passend ingezet wordt. Passend als passend in Drenthe, herkenbaar qua schaalgrootte, leeftijd, ontwikkeling. Denk vanuit de basis, handel vanuit de basis, pas dan kun je denken aan reiken naar top.

Inspiratiesessie 1 Sportclubs; dinsdag 28 mei '24 10:00 – 11:30 uur

Sportverenigingen bestaan lang en gedurende de laatste decennia gaat dit makkelijker en soms moeizaam en met meer of minder succes. Met name de laatste jaren is er veel waardering en daarmee ook veel aandacht voor clubs. Omdat er meer aandacht is voor sociale ontwikkelingen, die gaan over meedoen van inwoners en effect hebben op leefbaarheid. Maar er is ook steeds meer aandacht voor de negatieve kant van het (sport-) verenigingsleven. Er is sprake van ongewenste situaties, van sociale onveiligheid. Dit is natuurlijk nergens de reden waarom clubs zijn ontstaan. Het zijn gevolgen, waar we wel oog voor moeten hebben. In clubs ontstaat soms ongezonde afhankelijkheid. Van de trainer, van het bestuur, van je teamgenoten. Vaak informeel en onder de radar. Wedijver is vaak de oorzaak van deze ongezonde situatie. Wedijver komt voort uit competitie. Dat is juist weer een reden waarom mensen van sport houden. Dit betekent dat er een riskante situatie ontstaat, waarmee je gewoon goed mee om moet en kan gaan.

Dit zou weleens het beste kunnen lukken door aan te sluiten bij de cultuur van de club, meer dan het te hard forceren van maatregelen. Misschien (opmerking Berend) zijn clubs wel beter af als er niet teveel mensen zich met de vereniging bemoeien. Geef de club vooral terug aan de club. In de positieve zin, want mensen weten ondertussen echt wel wat belangrijk is voor zichzelf en hun omgeving. Probeer te focussen op 'fijne club'. Wanneer dat lukt dat heb je de basis om met problemen of zelfs excessen om te gaan.

De afsluiter (concluderend, samenvattend en adviserend) dor Anne. Het verhaal gaat over clubcultuur en over de vier V's. Dit gesprek leert nog wel iets nieuws. De vijfde V is de Veilige Kleedkamer, maar wellicht is het tijd voor een 6^e V. Een V, die eigenlijk aan de voorkant hoort. Dat is de V van Verbinder. Wij, of wellicht zij, de clubs zelf, zouden op zoek moeten gaan naar de verbinders in de club. Zij zijn degene die het best kunnen aansluiten bij de cultuur van de club. Dat zijn de mensen, die de mensen in de club kennen, mensen die iets van geschiedenis weten, het zijn de mensen die het cement van de vereniging zijn. Doe lopen overal rond. Zij initiëren vaak de belangrijke ontwikkelingen. Hen zouden we moeten versterken.

Expert: Berend Rubingh

Specialist: Anne Prins

Inspiratiesessie 2 Openbare ruimte; dinsdag 28 mei '24 13:00-14:30 uur

Wat is het effect van bewegen in de buitenruimte op meer gezonde jaren? Hoe kunnen we daar de komende jaren op inzetten?

- Bewegen in de openbare ruimte is niet alleen inrichting met beweegtoestellen. Hardwaresoftware- orgware vraagt meer.
- Kansen voor gezonde leefomgeving zit vooral in “fijne buitenruimte”.
- Blijf vooral kijken naar de buitenruimte vanuit wat er wel kan. Niet in de hokjes sport en bewegen denken maar ook ontmoeten, recreatie en ontspanning zijn VIP.
- Zorg voor gastvrije buitenruimte met aandacht voor meisjes en veiligheid.
- Gebruik de inzet van de kracht van verbeelden. Maak een inspiratiedocument met voorbeelden in Drenthe. Maak gebruik van plaatjes.
- Ga aan de slag met een loop en fietsbeleid als basis. (niet met de auto naar de sportschool/club)
- Gezond en gelukkig is de norm en bewegen is daar onderdeel van.

Drenthe heeft het in zich om het Scandinavië van Nederland te zijn.

Zorg dat je met zijn allen bent van gelukkig leven.

Opmerkingen

Groen-wonen-openbare ruimte op voorhand koppelen bij inrichting nieuwe wijken.

Relatie tussen buiten bewegen en meer gezonde jaren >> elk uurtje dat je fietst leidt tot een half uur langer leven.

Voorbeelden

Zou het werken om een wijk autovrij te maken? Stel eerste de vraag “wat zou jij doen als er beweegruiimte op de straten was”? Werk aan de verbeelding. Schoolstraten. Maak de wijk rondom de school autovrij en groen.

Expert: Vincent Luijendijk

Specialist: Alida Pasveer

Inspiratiesessie 3 Sociale ongelijkheid; woensdag 28 mei '24 09:30-11:00 uur

Verkleinen sociaal economische verschillen door middel van Sport en Bewegen Het maakt uit waar je woont, welke kansen je krijgt en in welke “bubbel” je leeft. Dit bepaalt mede hoe iemand mee kan doen!

Meedoen is het belangrijkste om sociaal economische verschillen te verbeteren. Sport en bewegen biedt veel kansen en mogelijkheden om hier een bijdrage aan te leveren.

We zijn ons bewust van de ingewikkeldheid van het onderwerp en de opgave die het verkleinen van de verschillen met zich mee brengt. Maar dit kan als we in Drenthe op een goede manier samenwerken.

Bewezen is dat we Drentenaren kunnen helpen als er een vertrouwensband bestaat. Dit betekent direct dat we iedereen nodig hebben om dichtbij elkaar te komen en blijven. Bewustwording dat iedereen in Drenthe deze rol heeft is daarbij cruciaal.

Sport en bewegen kan vanuit bestaande zachte infrastructuur een bijdrage aan leveren. Hoe maken we daar nog meer gebruik van? Vanuit harde infrastructuur meedoen mogelijkheden ook toegankelijk maken en houden, denk aan afstand en kosten. Je “bubbel” bepaalt mede wat normaal of normen en waarden zijn. Met sport en bewegen kunnen we mensen uit hun bubbel halen, een nieuwe bubbel te betreden of hun eigen bubbel te vergroten.

Mentale gezondheid is binnen brede welvaart een negatieve ontwikkeling. Sport en bewegen kan daar een goede bijdrage aanleveren.

Voorlichting blijft belangrijk onderdeel van het geheel.

Vanuit beeldspraak willen we kratjes aanreiken om gelijke kansen te stimuleren. Wanneer iemand niet op het kratje wil of ingewikkeld vind, moeten we dichtbij zijn, naast iemand staan en vanuit vertrouwen en inleving een hand bieden om op het kratje te komen.

Er is niet 1 oplossing! Wat past waar, wat past bij wie. Persoonlijk maken van aanbod en aandacht voor het individu bij groepsactiviteiten. Je moet niet mee doen, maar mag meedoen en we lichten de voordelen toe. Vanuit samenwerking zoeken naar plekken dichtbij. Voorbeeld van Bureau Halt in samenwerking met

De 1 wil met gelijkgestemde en de ander juist niet.

Zou gratis sporten tot en met 12 of voor iedereen een bijdrage leveren aan verhoging van sport en beweeg richtlijnen. Niet alleen de contributie maar ook randvoorwaarden gratis? Kunnen we leren van andere Nederlandse Regio's of andere landen in Europa?

Expert: Aleid Brouwer

Specialist: Rick Horst

Inspiratiesessie 4 de Beweegreis; donderdag 30 mei '24 08:30 – 10:00 uur

Samenvatting van de belangrijkste opbrengsten:

- **“Laat het systeem niet winnen!”**
- Vaak lopen projecten/interventies tijdelijk goed omdat de financiering helaas vaak stopt.
- Er is een kloof tussen zorg en beweging. Een mogelijke oplossing is gezamenlijke bijeenkomsten, maar hoe verbinden we deze als er geen tijd/ruimte is? Dit moet dan vanuit eigen tijd komen. Het is belangrijk dat zorgmedewerkers aansluiten bij bijeenkomsten. **BELANGRIJK: gezamenlijk eigenaarschap!**
- Gezamenlijk = Samenwerking.
- Wie moet de leiding nemen in het slaan van de brug? **BEIDEN**. Maar wellicht mag de zorgsector het voortouw nemen.
- Veel inzet nodig voor gedragsverandering bij de 35%, met een persoonsgerichte aanpak.
- Het aanbod is er, en doorverwijzing is belangrijk. **MAAR** hoe richten we het aanbod goed in? Vrijwilligers en coaches moeten goed worden opgeleid.

Opmerkingen:

- Hans gaf aan ook veel informatie te hebben opgehaald vanuit de beweegsector tijdens deze kanssessie.
- Hans heeft samen mee gewerkt aan de aanvraag voor De Beweegreis (Wicked Problem Zon&W). Dit project is bedoeld om letterlijk aan de slag te gaan met het slaan van de brug van beweging naar zorg, met veel ruimte voor onderzoek.
- Binnen de zorg is de 35% van de mensen die wel willen, maar niet gaan bewegen, nog niet herkenbaar omdat hier nog geen aandacht aan is besteed in onderzoek. Klinkt wel logisch dat deze ook vindbaar is binnen zorg.

Voorbeelden:

- Aangepast sportaanbod in Emmen: er is genoeg aanbod, maar de uitdaging ligt in de structuur binnen de club en het vinden van genoeg deelnemers.
- In de gemeente Meppel is men op zoek naar verbinding met fysiotherapie. Vaak kunnen fysiotherapeuten niet aansluiten bij bijeenkomsten vanwege een gebrek aan beschikbare uren.
- Patiënten verlaten het ziekenhuis/zorgplan zonder verdere stimulans. Wie moedigt hen aan als ze zich niet aan het plan houden of dit gewoonweg niet kunnen?

Expert: Hans Zwerver

Specialist: Marrijtje Molenhuis

Inspiratiesessie 5 Sport- en beweegkapitaal; dinsdag 4 juni '24 08:30-10:00 uur

Hoe zorgen we ervoor dat kinderen een leven lang met plezier blijven sporten en bewegen?

Het ontwikkelen van een sportief sport- en beweegkapitaal: Wat wil je ermee en waar wil je je op richten?

Met dit nieuwe sport- en beweegbeleid (25-28) het pedagogische sport- en beweegklimaat zo vorm geven dat kinderen centraal staan zodat kinderen weer verliefd worden op sporten en bewegen. Je bouwt op deze manier aan een relatie.

Belangrijke vragen om bij stil te staan:

- Wat is het directe belang van sport en bewegen?
Talentkracht → ontwikkeling → bewegen/muziek/cultuur/etc.
- Wie is verantwoordelijk?
- Welke doelgroep? → inzichtelijk krijgen via leerlingvolgsysteem
- Wel of geen lid van een sportbeweging
- Effectief is 1 x per dag

Het thema vaardig in bewegen kan zorgen voor meer (en beter) bewegen wat weer een positieve invloed heeft op het verbeteren en vergroten van de motorische vaardigheden van kinderen.

Het juist kunnen behandelen of hanteren van een bal is belangrijk. Bij onvoldoende balvaardigheid is het moeilijk en/of belemmerend om te switchen van sport, onderdeel of vaardigheid.

1. Een brede motorische basis zorgt voor fundamentele bouwstenen die een motorisch en adaptief vermogen geven om later, in verschillende context specifieke motorische (sport)vaardigheden uit te kunnen voeren. Er is meer nodig, namelijk plezier. Dit zorgt voor succesbeleving, keuze in motieven en het opbouwen van een relatie. Met succesbeleving train je wat je wilt trainen op eigen niveau en het hebben van succes is effectiever dan het (mee)maken van fouten.
2. Veel oefentijd zorgt ervoor dat ze veel sneller leren en daardoor makkelijker, sneller of beter omgaan met verschillen.
3. Manieren van motivatie:
  - Competitief motief;
  - Gezondheidsmotief;
  - Ontspanningsmotief;
  - Uitdagend motief

In Nederland zijn we – met Denemarken – kampioen stilzitten. Dit heeft o.a. te maken met ons uitstekende internet, maar ook met het schoolsysteem.

Belangrijk is om keuze te maken: wat

- **Doelgroep** of **brede motorische ontwikkeling** (context: -9 maanden t/m 18 jaar: Consultatiebureau / KDV – BSO / PO / VO / MBO+ / Sportclub
- **Doel:**
  1. Gezondheid

2. Voldoende bewegen
3. Persoonlijke ontwikkeling (teamsporten)

Verantwoordelijkheid: Waarom moet er altijd iemand verantwoordelijk zijn? Waarom is er niet iemand (organisatie, persoon) die gewoon eens begint?

Belangrijke en interessante vraag. Onderwijs en gemeente staan hierin los van elkaar, maar gemeente moet zorgen voor een veilige omgeving. Onder schooltijd is de school verantwoordelijk, maar ervoor en erna is deze rol voor de gemeente.

In de ketenaanpak is er idealiter een (belangrijke) rol voor de vakleerkracht weggelegd. Uiteraard in samenwerking met de groepsleerkracht, maar ook buurtsportcoach en de vereniging. Belangrijk element daarnaast is ook 'zelf spelen'. Inzet niet alleen gepleegd op sport en bewegen, maar ook kunst en cultuur, muziek, natuur en techniek zijn belangrijke thema's in de ontwikkeling van kinderen.

Samenvattend:

Hoe zorgen we ervoor dat kinderen een leven lang (met plezier) bewegen

Aanbodgericht:

- Zorg voor plezier door succes;
- Zorg voor voldoende oefentijd;
- Gevarieerd (impliciet) oefenen
- Aanleren van brede motorische vaardigheden

Als professional:

- Keuzes bieden

Betrokken en positieve begeleiding

Expert: Remo Mombarg

Specialist: Rien Jansen

Inspiratiesessie 6 Kracht van Sport; vrijdag 7 juni '24 11:00-12:30 uur

De waarde van topsport en evenementen

Topsportprestatie en -evenementen hebben een maatschappelijke betekenis door *inspiratie* die mensen eruit putten. Niet alleen is het leuk om een topsportwedstrijd of evenement te bezoeken, maar het biedt ook een inspiratiebron voor jonge sporters.

Topsporters kunnen als rolmodel vooral invloed hebben op de kinderen die al een sport beoefenen en zich betrokken voelen bij de desbetreffende sporter.

Deze *identificatie* met sporters is extra krachtig als de sporter herkenbaar is, bijvoorbeeld doordat hij uit dezelfde buurt of regio komt, of een vergelijkbare achtergrond heeft. Het is daarom waardevol om Drentse talenten te hebben die de stap naar topsport weten te maken. Lokale helden kunnen voor de lokale sport een inspirerende rol vervullen.

Daarnaast is het belangrijk ons te realiseren dat een kind dat in Drenthe geboren is, door afstand tot talent- en topsportprogramma's, een kleinere kans heeft om topsporter te worden dan bijvoorbeeld in de grote steden. Een sporttalent dat zijn of haar droom najaagt, ervaart de *ontplooiingswaarde* die topsport kan hebben. Het collectief ontwikkelen van voorwaarden om door te groeien als talent, vanuit ouders, sportclub, school en talentprogramma, maakt dat het gemotiveerde talent de kans krijgt om het beste uit zichzelf te halen. Topsportprogramma's zijn vaak landelijk, maar het begint lokaal met een ecosysteem dat op positieve en kundige wijze talenten begeleid in hun reis op zoek naar hun sportieve plafond.

Topsportclubs en stopsporevenementen hebben daarnaast een *economische waarde*. Een evenement is economisch interessant als bezoekers van buiten Drenthe bestedingen komen doen, de provincie als toeristische bestemming op de kaart wordt gezet, of als het als vliegwiel wordt gebruikt om een boodschap over te brengen. Door evenementen maatschappelijk te activeren kunnen ook sociale beleidsdoelstellingen versneld worden met het juiste evenement. In de dialoog met de professionals in Drenthe nam Maarten van Bottenburg ons mee in de zoektocht naar passende evenementen voor Drenthe. De conclusie was dat ook kleinere jaarlijks terugkerende evenementen een enorme maatschappelijke waarde kunnen vertegenwoordigen, zeker als deze bij Drenthe passen en waarin Drentse kwaliteit naar boven komen. Bouwen aan sterke lokale evenementen, met af en toe een groter evenement als aanjager, lijkt een goede strategie om de waarde van (top)sportevenementen in Drenthe optimaal te benutten.

Expert: Maarten van Bottenburg

Specialist: Hans Slender

